

คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยที่สถานประกอบการต้องการ¹

Characteristics of the graduate in Thai as required by entrepreneurs

สินทรัพย์ ยืนยาว²
Sinsup Yuenyao

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตทางภาษาไทยและการสื่อสารของสถานประกอบการ” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 1.00 และค่าจากการทดลองใช้ .86 เก็บข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 300 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

ในด้านภาษา สถานประกอบการมีความต้องการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาในการสื่อสารและการปฏิบัติงานมากกว่าภาษาอื่น ๆ ในด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ สถานประกอบการมีความต้องการทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมากที่สุด ในด้านทัศนคติ สถานประกอบการมีความต้องการผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกมากที่สุด ในด้านคุณธรรมจริยธรรม สถานประกอบการมีความต้องการผู้ที่มีความรับผิดชอบมากที่สุด ในด้านหลักสูตร สถานประกอบการมีความต้องการหลักสูตรคู่ คิดเป็นร้อยละ 87.00 และเปิดคู่กับหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 47.00 ใช้ชื่อหลักสูตร ศศ.บ. ภาษาเพื่อการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 34.70 ในด้านข้อคิดเห็นเพิ่มเติม สถานประกอบการเห็นว่า ควรผลิตบัณฑิตที่เน้นให้มีความขยัน อดทน รับผิดชอบ พร้อมสามารถปฏิบัติงานได้ อาทิจานสารบรรณ งานธุรการ งานเอกสาร งานสำนักงาน มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษาอย่างถ่องแท้ ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ และเห็นว่า ควรเพิ่มทักษะทางอารมณ์ควบคู่กับการเรียนภาควิชาการ

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร, ภาษาไทย, คุณลักษณะบัณฑิต

¹ ปรับปรุงจากงานวิจัยเรื่องความต้องการของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยและการสื่อสาร

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Abstract

This research aimed to develop the curriculum of the Bachelor of Arts, program in Thai for Communication by using the 300 sets of the questionnaire to collect the data from organization and institute. The Statistics used to analyze the data included percentage, mean and standard deviation. The finding of research was as follows:

In the aspect of language, most of the institutions or organizations required the use of Thai more than other language for the communication and performance.

In the aspect of skill in systematic critical thinking, most of the entrepreneurs need the graduates with positive attitude. In the aspect of the moral and ethics of the graduates, most of entrepreneurs required the graduate with responsibility. The need to open the dual curriculum accounted for 87.00 %, and need to open with dual curriculum with the Bachelor of Public Administration accounted for 47%. In respect of opinions and other suggestions, the entrepreneurs required the true knowledge and true proficiency in language both in theory and practice, application and readiness to perform the work.

Keywords : Development of curriculum, Thai, quality of the graduate

บทนำ

การพัฒนาการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา มีความสำคัญมาก มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจึงพยายาม คิดกลยุทธ์เพื่อดึงดูดผู้เรียนกลุ่มต่างๆ โดยมุ่งหวัง ให้ผู้ผ่านการศึกษาทุกระดับมีความสามารถและ คุณลักษณะพื้นฐานสำคัญ เช่น ความสามารถทาง วิชาชีพ เสียสละ อดทน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยเฉพาะความสามารถทางด้านภาษาและการสื่อสาร

ความสามารถทางด้านภาษามีความสำคัญ เพราะเป็นพื้นฐานของศาสตร์ต่างๆ แขนง การพัฒนา ทางด้านภาษาถือเป็นรากฐานสำคัญที่สุดและ ประเทศจำเป็นต้องรักษาเอกลักษณ์ทางภาษาไทย ไว้ในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติและตระหนักถึง ความสำคัญในการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 1) ได้กำหนด มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาภาษาไทยใน ส่วนของลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิต สาธารณะและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 2) มีความรอบรู้ทางวิชาภาษาไทยและสาขาวิชา ที่เกี่ยวข้อง และมีทักษะในการสื่อสารด้วยภาษาไทย 3) ภูมิใจในความเป็นไทย และมีเจตคติที่ดี ต่อประเทศและวัฒนธรรมไทย 4) มีทักษะการ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสามารถประยุกต์ใช้ ภาษาไทยได้ดี 5) มีบุคลิกภาพ มีโลกทัศน์กว้างไกล สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างเหมาะสม 6) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

สาขาวิชาภาษาไทยมีลักษณะสำคัญคือ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ภาษาไทยอย่างถ่องแท้ มีความ รู้รักภักดีภาษาไทย มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรม

ไทย เป็นคนมีเหตุผลและมีโลกทัศน์เชิงบวกบัณฑิตสามารถปฏิบัติงานที่เน้นการใช้ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

การผลิตบัณฑิตคุณภาพ นอกจากหลักสูตร จะมีคุณภาพตามหลักวิชา หลักสูตรต้องเป็นไปตามความต้องการของสังคม นคร พงษ์ทรัพย์ (2536) กล่าวว่า “หลักสูตรที่ดีจะต้องเอื้ออำนวยให้นักศึกษาเมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพสมดังเจตจำนงของหลักสูตร” ฉะนั้นการจะพัฒนาหลักสูตรจึงควรได้มีการสอบถามความต้องการไปยังสถานประกอบการหรือให้ผู้ใช้บัณฑิตได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตร ดารุณี ศรีมงคล (2535) ได้กล่าวถึงหลักในการพัฒนาหลักสูตรว่า “หลักสูตรต้องเป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค ผู้บริโภคจะเป็นผู้กำหนดความต้องการที่จะบริโภค ดังนั้นผู้ผลิตต้องผลิตสินค้าตรงตามความต้องการของผู้บริโภค” การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการของสถานประกอบการ

จากปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ทั้งในระดับชาติและอาเซียน ตลอดจนตรงตามความต้องการของผู้ที่ต้องการเข้ามาศึกษา และจำเป็นต้องดำเนินการอย่างมีระบบ สาขาวิชาภาษาไทย จึงทำวิจัยเรื่องความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตทางภาษาไทยและการสื่อสารของสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารตามความต้องการของ

สถานประกอบการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาศักยภาพของบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมกับงานของสถานประกอบการ
- 2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านศักยภาพพื้นฐาน ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรม ของบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
- 3) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ขอบเขตการวิจัย

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อสำรวจความต้องการบัณฑิตที่มีศักยภาพด้านภาษา และการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานประกอบการ คุณลักษณะด้านศักยภาพพื้นฐาน ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิต คุณลักษณะของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

2) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่ม

เป้าหมาย

ประชากรคือบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการภาครัฐและสถานประกอบการภาคเอกชน แบ่งตามลักษณะการดำเนินงาน เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางภาษาไทยและการสื่อสาร ดังนี้ 2.1) กลุ่มธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อสารมวลชน

2.2) กลุ่มธุรกิจบริการ 2.3) กลุ่มอื่นๆ ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดใกล้เคียง

กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Non probability sample) ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) ที่อยู่ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความสะดวก (Convenience Sample) จำนวน 300 ชุด

3) ขอบเขตด้านเวลา

1 ตุลาคม 2555 ถึง 30 กันยายน 2556

วิธีการศึกษา

1) กำหนดประชากรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
1) สถานประกอบการภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานเทศบาล สำนักงานที่ว่าการอำเภอ และส่วนราชการอื่น ๆ 2) สถานประกอบการภาคเอกชน แบ่งตามลักษณะการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางภาษาไทยและการสื่อสาร ดังนี้ 2.1) กลุ่มธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อสารมวลชน เช่น สำนักพิมพ์ 2.2) กลุ่มธุรกิจบริการ เช่น บริการที่พัก 2.3) กลุ่มอื่นๆ ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดใกล้เคียง

1.2) กลุ่มเป้าหมายเป็นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ เก็บข้อมูลโดยการเลือกแบบเจาะจงตามความสะดวก จากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 150 ชุด และหน่วยงานเอกชน จำนวน 150 ชุด

2) การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสอบถาม หาประสิทธิภาพของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน หาความเที่ยงตรงด้วยค่า IOC ปรับปรุงตามคำแนะนำนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบความ

เที่ยงตรงทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่าใช้ได้ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าความแปรปรวน “ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค” มีค่าเท่ากับ .86 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยประชุมปรึกษาหารือกับทีมผู้ช่วยนักวิจัย เพื่อทำความเข้าใจและวิธีการเลือกแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling) เก็บแบบสอบถามคืนพร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์ให้ครบ 300 ชุด

4) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานโดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

5) เขียนรายงานผลการวิจัย

สรุปผลการศึกษา

1) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีประเด็นคำถามเรื่องเพศ อายุ การศึกษา ระดับของตำแหน่งในองค์กร/หน่วยงาน และประเภทของหน่วยงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.30 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 35.70 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากอายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมาอายุ 31-41 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.60 อายุ 42-52 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.70 และอายุ 53 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.70 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 69.00 รองลงมาคือระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 17.30 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.70 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งใดในองค์กรพบว่าส่วนมากเป็นระดับผู้ปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ

84.70 รองลงมาคือ ผู้บริหารส่วนงาน คิดเป็นร้อยละ 13.30 และผู้บริหารสูงสุด เพียงร้อยละ 2.00 โดยผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดในหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50

2) ความต้องการศักยภาพของบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมกับงานของสถานประกอบการพบว่า สภาพการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารภายในหน่วยงาน หรือภาษาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาสำหรับสื่อสารและปฏิบัติงานภายในหน่วยงานระดับมากที่สุด (4.72) รองลงมาคือ ภาษาอังกฤษ (3.35) ภาษาลาว (2.88) ภาษาเขมร (2.79) อยู่ในระดับความต้องการปานกลาง ภาษาเวียดนาม (2.31) ต้องการในระดับน้อย และภาษาจีนและภาษาอื่นๆ (0.04) มีความต้องการในระดับที่น้อยที่สุด

ด้านความต้องการพนักงานที่มีความสามารถทางภาษาใด ซึ่งมี 2 กรณี กรณีที่ 1 หากพนักงานสื่อสารได้ภาษาเดียว ภาษาที่มีความต้องการมากที่สุดคือ ภาษาไทย (4.61) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือภาษาอังกฤษ (4.01) อยู่ในระดับมาก ตามด้วยภาษาลาว (2.89) ภาษาเขมร (2.70) ภาษาเวียดนาม (2.59) อยู่ในระดับปานกลาง มีความต้องการภาษาจีน (0.14) ระดับน้อยที่สุด กรณีที่ 2 พนักงานสามารถสื่อสารได้มากกว่าภาษาเดียว มีความต้องการภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ (4.61) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ-ภาษาลาว (3.65) อยู่ในระดับมาก มีความต้องการภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ-ภาษาเวียดนาม (3.29) ภาษาอังกฤษ-ภาษาลาว-ภาษาเวียดนาม (2.95) ภาษาลาว-ภาษาเวียดนาม-ภาษาเขมร (2.88) ระดับความต้องการปานกลาง และต้องการภาษาไทย-จีน (4.00) อยู่ในระดับต้องการน้อยที่สุด

ส่วนความต้องการบัณฑิตที่มีทักษะทางภาษาด้านการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน มากที่สุด (4.78) อยู่ในระดับความต้องการมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะการอ่าน-การเขียน (4.44) และทักษะการฟัง-การพูด (4.38) มีความต้องการในระดับมาก

3) ความต้องการคุณลักษณะด้านศักยภาพพื้นฐาน ทักษะคิด และคุณธรรมจริยธรรม ของบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร พบว่าความต้องการศักยภาพพื้นฐานสำหรับบัณฑิตที่ต้องการพบว่ามีความต้องการศักยภาพพื้นฐานด้านทักษะการคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบมากที่สุด (4.61) รองลงมา ทักษะคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ (4.59) ทักษะการประสานงานและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า (4.52) ทักษะการเรียนรู้ (4.51) ทักษะการจัดการและการให้บริการ (4.50) มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ทักษะที่มีความต้องการในระดับมาก ประกอบด้วย ทักษะการรู้เท่าทันสื่ออย่างมีวิจารณญาณ (4.47) ทักษะด้านการค้นคว้าข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูล (4.42) ส่วนทักษะด้านการสื่อสาร มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด (.20)

ด้านความต้องการบัณฑิตที่มีทัศนคติและอารมณ์ มีความต้องการผู้ที่มีทัศนคติในเชิงบวกมากที่สุด (4.77) รองลงมาคือ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ (4.75) อารมณ์ดี สนุกสนาน แจ่มใส (4.70) ไม่เครียด และไม่โกรธง่าย (4.66) ซึ่งทุกข้อมีความต้องการในระดับที่มากที่สุด นอกจากนี้ยังมีความต้องการเพิ่มเติมเรื่องการมีวิสัยทัศน์และความคิดสร้างสรรค์ (0.10) ในระดับที่น้อยที่สุด

ด้านความต้องการคุณธรรมจริยธรรม มีความต้องการผู้รับผิดชอบมากที่สุด (4.78) รองลงมาคือ ความขยัน อดทน (4.77) ความซื่อสัตย์สุจริต (4.76) ความมีน้ำใจ เสียสละและความตั้งใจ มีวิริยะ

เท่ากัน (4.75) ความรอบคอบ (4.74) ความจริงใจ และไม่เสพของมีนเมา เท่ากัน (4.65) และเริ่มทำงานก่อนเลิกงานที่หลัง (4.55) ซึ่งมีระดับความต้องการมากที่สุดทุกข้อ

ความต้องการเรื่องวุฒิปัตร์จากการฝึกอบรม (3.97) มีความต้องการในระดับมาก ความต้องการบัณฑิตที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน (4.31) อยู่ในระดับมาก และสุดท้ายความต้องการบัณฑิตที่มีผลการเรียนสูง 3.00 ขึ้นไป (3.74) อยู่ในระดับมาก

4) ความต้องการตามคุณลักษณะของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร พบว่าคุณลักษณะของหลักสูตรที่ควรเปิดทำการสอนควรเป็นหลักสูตรที่เปิดคู่กับหลักสูตรอื่น คิดเป็นร้อยละ 87.00 มากกว่าหลักสูตรที่เปิดเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 13.00 โดยหลักสูตรที่ควรเปิดรวมมากที่สุดคือ หลักสูตรคู่กับหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 47.00 รองลงมาคือ คู่กับหลักสูตรการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 28.30 คู่กับหลักสูตรบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.70 และคู่กับหลักสูตรอื่นๆ (ไม่ระบุ) คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อชื่อหลักสูตรมากที่สุดคือ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 32.70 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 26.60 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 17.30 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ คิดเป็นร้อยละ 14.30 และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ

5) ข้อมูลความคิดเห็นเพิ่มเติมพบว่า ความต้องการบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรทางภาษาไทยและการสื่อสาร ควรมึลักษณะสำคัญ 12 ประการ คือ 1) มีความขยัน อดทน มีความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 98.33 2) กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าแสดงออก คิดเป็นร้อยละ 98.00 3) มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คิดเป็นร้อยละ 97.00 4) มีทักษะทางภาษาที่ดี ทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน คิดเป็นร้อยละ 96.00 5) มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญในงานด้านสารบรรณ งานธุรการ งานเอกสารและงานประชาสัมพันธ์ และสามารถปฏิบัติงานจริงได้ทันที หลังสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 95.66 6) มีทักษะในการสื่อสารที่ดี สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร และใช้ภาษาสื่อสารเป็นที่เข้าใจได้ง่าย หรือสามารถอธิบายเรื่องยากด้วยภาษาที่เข้าใจได้ง่าย คิดเป็นร้อยละ 95.33 7) สามารถใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนและสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 91.33 8) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นสากลคิด เป็นร้อยละ 62.33 9) มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องหลักภาษาและการใช้ภาษาอยู่ในระดับที่ดีมาก สามารถนำองค์ความรู้ประยุกต์สู่การปฏิบัติงานจริงได้ คิดเป็นร้อยละ 56.00 10) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์งาน วิเคราะห์ห้บทบาทหน้าที่คิดเป็นร้อยละ 54.00 11) สามารถทำงานภายใต้หลักของเหตุและผล พร้อมปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ สร้างงานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 51.66 และ 12) มีความชำนาญในการทำงานในวิชาชีพของตน การทำงานเป็นทีม และความสามารถในการประสานงานประสานความร่วมมือ

มือกับทุกคน ทุกฝ่าย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คิดเป็นร้อยละ 51.00

ด้านความต้องการบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรทางภาษาไทยและการสื่อสาร ควรมีคุณสมบัติสอดคล้องกับการทำงานในหน่วยงานของท่านอย่างไร พบว่ามีความสอดคล้องกับงานใน 6 ลักษณะ คือ 1) ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานธุรการ งานเอกสาร โดยมีความรู้ความสามารถพร้อมปฏิบัติงานได้ในทันทีหลังสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 99.33 2) งานด้านสื่อสารมวลชน เช่น งานผู้ประกาศ ผู้สื่อข่าว ที่จะต้องใช้ทักษะทางภาษา ทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน โดยเป็นผู้ที่มีทักษะข้างต้นในระดับดี พร้อมกับมีปฏิภาณไหวพริบสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ คิดเป็นร้อยละ 92.00 3) งานบริการ การให้คำแนะนำ ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องชัดเจน เช่น ตัว ร ล คำควบกล้ำ คิดเป็นร้อยละ 65.00 4) งานประชาสัมพันธ์ และงานอื่นๆ ที่ต้องใช้ทักษะในการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 60.00 5) ปฏิบัติงานด้านการสอน ซึ่งต้องเพิ่มความรู้อันด้านการสอน การวัดและประเมินผลคิดเป็นร้อยละ 26.66 และ 6) ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา เช่น โฆษณา ออกแบบป้าย พนักงานขาย นักจัดรายการวิทยุ พิธีกร เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 24.33

ด้านความต้องการด้านอื่น พบว่ามีความต้องการ 3 เรื่อง คือ 1) เนื้อหาที่เรียนควรมีภาคและฝึกปฏิบัติให้มากเช่นเดียวกันคิดเป็นร้อยละ 86.66 2) การสร้างความตระหนักด้านการใช้ภาษาให้มีความถูกต้อง โดยเฉพาะการใช้คำทับศัพท์ในภาษาไทยโดยไม่จำเป็น คิดเป็นร้อยละ 69.00 และ 3) ควรมีการจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการ

สร้าง EQ (Emotional Quotient) หรือทักษะทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ความสามารถในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น เพื่อสร้างแรงจูงใจในตนเอง บริหารจัดการอารมณ์ได้ คิดเป็นร้อยละ 44.00

อภิปรายผล

1) จากการศึกษาความต้องการด้านภาษาที่ใช้ในการปฏิบัติและการสื่อสารในองค์กรให้ความสำคัญต่อภาษาไทยมากที่สุด เพราะว่าองค์กรที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นองค์กรขนาดเล็ก และมีคนไทยเป็นเจ้าของกิจการ และเป็นกิจการเพื่อคนไทย ฉะนั้นภาษาไทยจึงมีบทบาทสำคัญต่อความต้องการมากที่สุด

นอกจากนี้หน่วยงานองค์กรเพื่อคนไทยแล้ว ยังพบว่าครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่อยู่ในองค์กรภาครัฐ ที่ต้องใช้ภาษาราชการ ประกอบกับบางหน่วยงาน เช่น สำนักพิมพ์ สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ล้วนแต่มุ่งผลิตเพื่อคนไทยมากกว่าเพื่อชาวต่างชาติ ภาษาไทยจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสาร เมื่อเทียบกับภาษาต่างประเทศ

ในขณะที่งานศึกษาของชินานาตย์ ไกรนารท และอมร ไชยแสน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบความสนใจศึกษาต่อ 3 อันดับแรก คือ พยาบาลศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และการตลาด ตามลำดับ

หากเทียบศาสตร์ด้านภาษากับศาสตร์ด้านอื่นๆ จะเห็นว่าองค์กรต่างๆ ให้ความสำคัญ ภาษาในระดับต้นๆ ฉะนั้นการสร้าง ความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและงานวิจัยมีความจำเป็น

อย่างยิ่งหากจะมีการเปิดสอนในหลักสูตรนี้

2) การศึกษาด้านศักยภาพพื้นฐานที่ต้องการ พบว่าองค์กรต่างๆ มีความต้องการบัณฑิตซึ่งมีศักยภาพอย่างมาก เพราะจากคะแนนเฉลี่ยทุกข้อไม่ต่ำกว่าระดับมาก อันเนื่องมาจากความต้องการพนักงานนั้นไม่ได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญไปที่การเป็นผู้ที่เรียนเก่ง หรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คุณสมบัติด้านอื่นๆ มีความสำคัญและเป็นประเด็นหนึ่งในการเลือกรับหรือไม่รับเข้าทำงาน โดยเฉพาะทักษะการคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับศิริพร สุโพธิ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการพนักงานบัญชีจะเห็นได้ว่างานวิจัยนี้ผู้ประกอบการต้องการบัณฑิตที่มีจรรยาบรรณ จิตสำนึก การวิเคราะห์ เป็น 3 อันดับแรก

นอกจากทักษะการคิดวิเคราะห์แล้ว ความต้องการรองลงมาคือ การใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ สืบเนื่องจากยุคปัจจุบันเป็นยุคของเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร

ความต้องการด้านอารมณ์ พบว่ามีความต้องการในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของมาลี บุชยะมา (2539) ที่ศึกษาคุณลักษณะที่ต้องการของผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เอกชน ด้านบุคลิกด้านอารมณ์ พบว่ามีความต้องการคนที่มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส สุขุมเยือกเย็น อ่อนโยน และมีจิตใจเข้มแข็งมีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้น ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความรอบคอบ หมั่นเรียนรู้และพัฒนา ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีค่าระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

ผลการศึกษาค้นคว้ายังสอดคล้องกับงานศึกษาของนักวิจัยและสถาบันราชภัฏอื่นๆ เช่น สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2542) ได้ศึกษาความต้องการของบัณฑิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ของบัณฑิตสถาบันราชภัฏตามทัศนะของผู้ประกอบการ เรียงตามลำดับพบว่า

1) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ เช่นมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและพัฒนาความรู้ให้ทันเหตุการณ์ พัฒนางานให้ทันสมัย นำความรู้ไปใช้กับงานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักการนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการทำงาน

2) ด้านความรู้ความสามารถพิเศษ เช่นใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้ ทำงานกันเป็นกลุ่ม แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ วางแผนการทำงานเป็นงานเป็นระบบ ใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 1 ภาษา สามารถค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่

3) ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย มีมนุษยสัมพันธ์ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เกี่ยงงาน เคารพกฎเกณฑ์องค์กร

นิรมล สุวรรณภาค (2542 : 131) ได้ศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตของสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ ตามความต้องการของหน่วยงาน ปีการศึกษา 2541-2542 พบว่า

1) คุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตในด้านความรู้ความสามารถด้านทักษะวิชาชีพ ที่หน่วยงานต้องการ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2) คุณลักษณะทั่วไปด้านศีลธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพตามความต้องการของหน่วยงาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3) คุณลักษณะทั่วไปอื่นๆ ทั้งด้านทักษะวิชาชีพ และศีลธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพของบัณฑิต ซึ่งเป็นลักษณะที่หน่วยงานต้องการเปรียบเทียบกับคุณลักษณะตามสภาพที่เป็นจริง มีระดับ

ความคิดเห็นระดับน้อยกว่าคุณลักษณะอื่นๆ

จรูญ คำทิพย์ (2545 : 29-30) ได้ติดตามผลบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จากสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ ปีการศึกษา 2541-2542 พบว่า ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อบุคลากรที่จบรัฐประศาสนศาสตร์ ในด้าน 1) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ 2) ด้านเทคนิควิธีการ 3) ด้านคุณลักษณะของบัณฑิต 4) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน 5) ด้านความพึงพอใจต่อคุณภาพของบัณฑิต

สำนักวิจัยและบริการวิชาการ สถาบันราชภัฏนครปฐม (2545) ได้ทำการวิจัยความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ และด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ด้านทัศนคติต่องานที่ทำ และด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/วิชาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปผลการวิจัย

ประสบการณ์ในการทำงานเป็นอีกประเด็นที่มีความต้องการในระดับมาก และสอดคล้องกับงานของมาลี บุชยะมา (2539) พบว่า บัณฑิตที่มีประสบการณ์ทำงานพิเศษ หรือเคยทำงานมาก่อนย่อมมีโอกาสในการทำงานมากกว่า บัณฑิตที่ไม่เคยผ่านงาน

สุดท้ายหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยควรเปิดคู่กับหลักสูตรอื่น ซึ่งให้เห็นทิศทางของความต้องการด้านหลักสูตรที่เปลี่ยนไป บุคคลจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และรอบรู้ในหลายๆ ด้าน สามารถทำงานได้หลายอย่างจึงมีความต้องการมากกว่า และส่งผลให้เกิดความคิดความต้องการหลักสูตรที่เป็นการผสมหลายหลักสูตรเข้าด้วยกัน

มากกว่าหลักสูตรเดียว

ข้อเสนอแนะ

1) การปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อสื่อสาร ควรได้นำเอาองค์ความรู้จากงานวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงหลักสูตร โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดรายวิชาที่ต้องศึกษา เพื่อให้บัณฑิตมีศักยภาพด้านภาษาสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เทคโนโลยี ความสามารถในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งเป็นข้อค้นพบจากงานศึกษาครั้งนี้ เพื่อบัณฑิตจะได้มีคุณลักษณะตามที่สถานประกอบการต้องการ

2) การศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรเฉพาะในจังหวัดบุรีรัมย์ นับว่าเป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญต่อผลการศึกษา ในการศึกษาครั้งต่อไปควรกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อจะได้รับความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านภาษาไทยและการสื่อสารที่สถานประกอบการทั่วประเทศต้องการ เพราะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไม่ได้สมัครทำงานในเฉพาะจังหวัดบุรีรัมย์เท่านั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาให้ความครอบคลุมมากกว่านี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554, 30 ธันวาคม). เรื่อง **มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย พ.ศ. 2554**. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ.
- จรูญ คำทิพย์. (2545). การติดตามผลบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ จากสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ปีการศึกษา 2541-2542. รายงานวิจัย. อุดรดิตถ์ : สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ชินานาตย์ ไกรนารท และอมร ไชยแสน. (2546). ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดยโสธร**. รายงานการวิจัย.ร้อยเอ็ด : ศูนย์วิจัย สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ดารุณี ศรีมงคล. (2535). ความต้องการแรงงานในโรงงานธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นคร พ่วงทรัพย์. (2544). **คุณลักษณะของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่ผู้ประกอบการในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานครพึงประสงค์ในการว่าจ้าง**. ปริญญานิพนธ์ อุตสาหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.
- นิรมล สุวรรณภาศ. (2542). **คุณลักษณะของบัณฑิตสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ตามความต้องการของหน่วยงาน (ปีการศึกษา 2541-2542)**. รายงานวิจัย. อุดรดิตถ์ : สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- มาลี บุชยะมา. (2539). **คุณลักษณะที่ต้องการของผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการตามทัศนคติของผู้จัดการฝ่ายบุคคล**. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ศิริพร สุโพธิ์. (2547). **ความต้องการของผู้ประกอบการเกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงานบัญชีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (2542). **ความต้องการบัณฑิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสถาบันราชภัฏตามทัศนคติของผู้ประกอบการ**. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สำนักวิจัยและบริการวิชาการ. (2545). **ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต สถาบันราชภัฏนครปฐม**. รายงานวิจัย. นครปฐม : สถาบันราชภัฏนครปฐม.